

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/460/2015
Identifikačné číslo spisu:	1109216404
Dátum vydania rozhodnutia:	08.12.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1109216404.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a členov senátu JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci navrhovateľa Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom v Bratislave, Primaciálne námestie č. 1, proti odporkyni H. I., bývajúcej v D., zastúpenej advokátskou kanceláriou Balara, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Košická č. 56, o vypratanie ubytovacej bunky, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22 C 128/2009, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. novembra 2014 sp. zn. 2 Co 522/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Navrhovateľ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. februára 2014 č.k. 22 C 128/2009-137 zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal uložiť odporkyni povinnosť vypratať ubytovaciu bunku č. XXX, nachádzajúcu sa na 1. poschodí ubytovne na ulici pri H. K. X v D., zapísanej na Liste vlastníctva č. XXXX, súpisné číslo XXXX, na parcele číslo XXXX/X (ďalej len „ubytovacia bunka“), bez nároku na bytovú náhradu. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 686 ods. 1, 2, § 710 ods. 2, § 711, § 712 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že s poukazom na právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v uznesení z 31. októbra 2012 sp. zn. 2 Co 31/2012, ktorým bol v poradi prvý rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a z ktorého pri svojom opätovnom rozhodnutí preto vo veci vychádzal dospel k záveru, že nehnuteľnosť (ubytovacia bunka), ktorá je predmetom vypratania, je potrebné posúdiť ako byt a pri novom posúdení právneho vzťahu medzi navrhovateľom a odporkyňou dospel k záveru súladnému s naznačenými závermi odvolacieho súdu, že v danom prípade došlo s poukazom na § 686 ods. 1 Občianskeho zákonníka ku konkludentnému prejavu vôle smerujúcemu k uzavretiu zmluvy o nájme, keď mal listinnými dôkazmi (zmluvou o ubytovaní, oznámením o zmene správcu, mandátnou zmluvou medzi navrhovateľom a spoločnosťou H.PROBYT s.r.o.) preukázané, že medzi navrhovateľom a odporkyňou existoval právny vzťah, keď navrhovateľ aj po ním tvrdenom zániku zmluvného vzťahu založeného zmluvou o ubytovaní, prijíma mesačné platby za

užívanie bytu od odporkyne, ktorých výšku odporkyni predpisuje a upravuje a užívanie bytu odporkyni aj po tomto čase (skončení zmluvy o ubytovaní) umožňuje. Uviedol, že v prejednávanej príhode ide teda o nájom bytu a nakoľko navrhovateľ nájom bytu nevypovedal v súlade s § 710 až § 712 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť, a preto ho zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. novembra 2014 sp. zn. 2 Co 522/2014 napadnutý rozsudok zmenil tak, že uložil odporkyni povinnosť vypratať a protokolárne odovzdať navrhovateľovi ubytovaciu bunku do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, bez nároku na bytovú náhradu a zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov prvostupňového konania v sume 99,50 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd po doplnení dokazovania dospel k záveru, že odporkyni bolo poskytnuté iba prechodné ubytovanie v ubytovni Patrónka na základe Zmluvy o ubytovaní v spoločnej ubytovni "Patrónka" š. p. Priemstav, Pri Habánskom Mlyne č. 8 v Bratislave, uzavretej podľa § 754 a nasl. Občianskeho zákonníka dňa 26. januára 1995 medzi Priemstav š. p. ako ubytovateľom a odporkyňou ako objednávateľom (ďalej „Zmluva“), nakoľko z čl. I bodu 1 Zmluvy jednoznačne vyplýva, že ubytovacia bunka je určená na prechodné ubytovanie na dobu neurčitú a zároveň z čl. I bodu 2 Zmluvy vyplýva povinnosť odporkyne ubytovaciu bunku uvoľniť v prípade (okrem iného) rozviazania pracovného pomeru so š. p. Priemstav. Z obsahu danej Zmluvy je jednoznačné, že ubytovanie v ubytovacej bunke bolo odporkyni poskytnuté iba na prechodnú dobu, t. j. dočasne v zariadení na to určenom, viazané na skončenie pracovného pomeru, ku ktorému nepochybne došlo ku dňu 31. augusta 1995, a preto nebolo možné akceptovať argumentáciu odporkyne, snažiacej sa podsunúť inštitútu prechodného ubytovania iný význam ako v skutočnosti má a založiť existenciu právneho vzťahu na inom právnom režime (nájom bytu). Odvolací súd sa nestotožnil ani s názorom odporkyne, že úhradami platieb za užívanie ubytovacej bunky došlo ku konkludentnému prejavu vôle smerujúcemu k uzavretiu zmluvy o nájme, nakoľko povinnosť odporkyne platiť úhrady za ubytovanie a služby s ním spojené vyplýva priamo zo Zmluvy (čl. 3 spisu) a zároveň bolo potrebné prisvedčiť tvrdeniu navrhovateľa, že v prípade, ak by odporkyňa úhrady neplatila, na úkor navrhovateľa by sa bezdôvodne obohatila. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala odporkyňa dovolanie, v ktorom uviedla, že odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), napadnutým rozsudkom rozhodol nad rámec podanej žaloby (§ 237 písm. e/ O.s.p.) a vec nesprávne právne posúdil (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Odporkyňa v dovolaní namietala nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, vyčítala odvolaciemu súdu nezohľadnenie listinných dôkazov preukazujúcich uzavretie zmluvy o nájme medzi navrhovateľom a odporkyňou, ignorovanie predchádzajúcich záverov o právnej povahe predmetu nájmu a jej tvrdenia, že medzi ňou a navrhovateľom musí existovať záväzkovoprávny vzťah, keď navrhovateľ po dobu 14 rokov odo dňa zániku zmluvy o ubytovaní do dňa podania návrhu na začatie konania nechal odporkyňu užívať byt, určoval jej výšku plnenia za užívanie bytu, plnenia prijímal, súhlasil s užívaním bytu odporkyňou. Vádu konania uvedenú v § 237 písm. e/ O.s.p. odporkyňa videla v tom, že odvolací súd rozhodol o jej povinnosti vypratať ubytovaciu bunku „bez nároku na bytovú náhradu“, a to napriek tomu, že navrhovateľ sa petitu tohto znenia v priebehu konania nedomáhal, teda rozhodol o veci, v ktorej nebol návrh na začatie konania podaný. Nesúhlasila s právnym názorom odvolacieho súdu, že v danom prípade išlo len o prechodné ubytovanie viazané na skončenie pracovného pomeru. Z uvedených dôvodov preto navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie alebo aby dovolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdí.

4. Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne a navrhol dovolanie zamietnuť. Zdôraznil, že z jeho strany nešlo o doplnenie výroku v odvolaní v znení: „bez nároku na bytovú náhradu“, pretože takto uvedený výrok bol formulovaný už v žalobnom návrhu, preto odvolací súd nerozhodol nad rámec podanej žaloby ako neopodstatnene namieta odporkyňa.

5. Dovolanie odporkyne bolo podané 21. februára 2015. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1

Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vychádzajúc z vyššie uvedeného ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP).

7. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu.

7.1. Dovolaná podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)] vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

7.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

7.3. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 7.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 O.s. Prípustnosť dovolania proti rozsudku upravoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p.

8.1. Dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu bolo prípustné v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p.

8.2. Dovolanie odporkyne smerujúce proti zmeňujúcemu rozsudku vyvolalo v danom prípade účinok, ktorý zostáva zachovaný aj po 1. júli 2016 (§ 470 ods. 2 CSP) - dovolateľkou napadnuté rozhodnutie bolo preto možné (a tiež potrebné) podrobiť meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

9. Právny poriadok platný a účinný v čase podania dovolania ukladal dovolaciemu súdu (viď ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p.), aby ex offio posúdil, či v konaní nedošlo k niektorej zo závažných procesných väd, ktoré sú uvedené v § 237 O.s.p. O procesnú vadu konania v zmysle tohto ustanovenia išlo vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania

sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

9.1. Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až d/ a g/ O.s.p. nenamietala a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

10. Odporkyňa tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade konania uvedenej v § 237 písm. e/ O.s.p. Podľa jej názoru odvolací súd rozhodol bez toho, aby bol podaný návrh na uloženie povinnosti vypratať ubytovacu bunku „bez nároku na bytovú náhradu“.

10.1. V zmysle § 237 písm. e/ O.s.p. bolo dovolanie prípustné tiež vtedy, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný. Toto ustanovenie dopadá na prípady, kedy súd prejednal a meritorne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania vyplývajúca z § 79 Ods. 1 O.s.p. - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania (žaloba) vo veci neuvedenej v § 81 ods. 1 O.s.p. O prípad neexistencie návrhu na začatie konania ale ide len vtedy, ak chýba návrh (žaloba) ako procesný úkon, ktorým sa začína konanie.

10.2. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že súdy, vrátane odvolacieho súdu, rozhodovali o návrhu na začatie konania podaného navrhovateľom 5. mája 2009, ktorý v petite navrhol vypratanie odporkyne z ubytovacej bunky bez nároku na bytovú náhradu. Neopodstatnená je preto námietka odporkyne, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.

11. Podľa presvedčenia dovolateľky jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumel taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytoval O.s.p. [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

11.1. Najvyšší súd v minulosti často zdôrazňoval, že pre záver o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p. (a teda aj vady uvedenej v písme f/ tohto ustanovenia) nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že sa súd dopustil takej vady; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (vid' napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016).

11.2. Podľa názoru dovolateľky je rozhodnutie odvolacieho súdu nedostatočne odôvodnené až do tej miery, že je nepreskúmateľné; v nepreskúmateľnosti vidí odporkyňa procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

11.3. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd („ďalej len „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Právo na spravodlivý súdny proces neznamena ale právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejme všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (vid' tiež II. ÚS 76/07).

11.4. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu (R 111/1998) považovaná za procesnú vadu („inú vadu konania“) nezakladajúcu prípustnosť dovolania. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdili viaceré rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (vid' napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015). Ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok

riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

11.5. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu neposkytuje žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny dôvod, aby na preskúmvanú vec bola aplikovaná druhá veta uvedeného stanoviska.

11.6. Dovolateľka teda v preskúmvanej veci nedôvodne namieta, že jej (jej tvrdenými nedostatkami odôvodnenia napadnutého rozsudku) bola odňatá možnosť pred súdom konať.

12. Dovolací súd nezistil, že v konaní došlo k „inej vade“ majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Za „inú vadu“ (v § 237 O.s.p. neuvedenú) sa v doterajšej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovalo najmä porušenie ustanovení o dokazovaní napríklad tým, že súd vôbec nezisťoval skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci aj napriek tomu, že boli tvrdené a na ich preukázanie boli navrhnuté dôkazy. Vadu tejto povahy zakladalo aj porušenie ustanovení o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov (napríklad osoba, ktorá mala byť vypočutá ako svedok, bola vypočutá ako účastník konania, svedok nebol o svojich povinnostiach riadne poučený, dôkaz listinou bol vykonaný v rozpore s § 129 O.s.p.). Zo spisu nevyplýva, že by došlo k vade takejto povahy.

12.1. Za „inú procesnú vadu“, ako už bolo uvedené vyššie, bolo dávnejšou judikatúrou (R 111/1998) a tiež stanoviskom R 2/2016 považované aj nedostatočné odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia.

12.2. V danom prípade odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania, výsledky dokazovania, vysvetlil, čoho sa žalobca domáhal, čo uvádzal žalovaný na svoju obranu, čím žalobca a žalovaný argumentovali v odvolacom konaní. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery náležite vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

12.3. Najvyšší súd vzhľadom na to dospel k záveru, že skutkové alebo právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

13. Neopodstatnená je dovolacia námietka, podľa ktorej v konaní došlo k procesným nesprávnostiam v priebehu vyhodnocovania výsledkov vykonaného dokazovania.

13.1. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08); súčasťou tohto práva nie je ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i

právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania.

13.2. V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je judikatúrou najvyššieho súdu považované za samostatný dovolací dôvod (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 172/2011, 5 Cdo 251/2012 a 7 Cdo 117/2014).

13.3. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane uviedol, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) nesprávností. Dovolanie nebolo (a po uvedenom dni naďalej nie je) „ďalším“ odvolaním. Preto sa ním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení, ku ktorým dospel súd prvej inštancie alebo odvolací súd, ani prieskumu správnosti nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvej inštancie a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže v medziach zákona vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nemôže preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení a v nadväznosti na to posudzovať, či súdy správne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy - na rozdiel od súdu prvej inštancie a tiež odvolacieho súdu nemá totiž dovolací súd možnosť vykonávať dokazovanie [ako je to, napokon, zrejmé z § 243a ods. 2 in fine O.s.p. („dokazovanie však nevykonáva“)].

13.4. Najvyšší súd vzhľadom na to dospel k záveru, že skutkové alebo právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

14. Dovolaťka v dovolaní uplatnila aj dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tvrdiac, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

14.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14.2. Podľa § 754 ods. 1 Občianskeho zákonníka zo zmluvy o ubytovaní vznikne objednávateľovi právo, aby mu ubytovateľ poskytol prechodné ubytovanie na dohodnutú dobu, alebo na dobu vyplývajúcu z účelu ubytovania v zariadení na to určenom. Podľa § 754 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za ubytovanie a služby s ním spojené je objednávateľ povinný zaplatiť ubytovateľovi cenu v lehotách určených ubytovacími poriadkami. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že ich účelom je poskytnúť ubytovanie na prechodnú dobu a prechodnosť ubytovania musí vyplývať z obsahu zmluvy alebo z účelu ubytovania. Medzi podstatné náležitosti zmluvy o ubytovaní patrí dohoda o predmete ubytovania, cena ubytovania a doba ubytovania. Zmluva o ubytovaní zanikne spravidla uplynutím doby alebo odstúpením od zmluvy, alebo niektorým zo všeobecných dôvodov zániku právneho vzťahu, pričom žiadny z týchto spôsobov zániku zmluvy o ubytovaní nie je viazaný na podmienku zabezpečenia bytovej náhrady alebo na obdobnú podmienku (§ 712 Občianskeho zákonníka).

14.3. Odvolací súd po doplnení dokazovania dospel k záveru, že odporkyni bolo poskytnuté iba prechodné ubytovanie v ubytovni Patrónka na základe Zmluvy o ubytovaní v spoločnej ubytovni "Patrónka" š. p. Priemstav, Pri Habánskom Mlyne č. 8 v Bratislave, uzavretej podľa § 754 a nasl. Občianskeho zákonníka dňa 26. januára 1995 medzi Priemstav š. p. ako ubytovateľom a odporkyňou ako objednávateľom, nakoľko z čl. I bodu 1 Zmluvy jednoznačne vyplýva, že ubytovacia bunka je určená na prechodné ubytovanie na dobu neurčitú a zároveň z čl. I bodu 2 Zmluvy vyplýva povinnosť odporkyne ubytovaniu bunku uvoľniť v prípade (okrem iného) rozviazania pracovného pomeru so š. p. Priemstav.

14.4. Z obsahu spisu, najmä z obsahu zmluvy o ubytovaní z 26. januára 1995 dovolací súd zhodne s odvolacím súdom dospel k jednoznačnému záveru, že ubytovanie v ubytovacej bunke bolo odporkyni poskytnuté iba na prechodnú dobu, t. j. dočasne v zariadení na to určenom, pričom toto ubytovanie bolo viazané, okrem iného, na skončenie pracovného pomeru, ku ktorému nepochybne došlo ku dňu 31. augusta 1995. Skončenie pracovného pomeru malo za následok skončenia prechodného ubytovania odporkyne v ubytovacej bunke. Správne preto odvolací súd neakceptoval argumentáciu odporkyne, ktorá sa snažila podsunúť inštitútu prechodného ubytovania iný význam ako v skutočnosti v danom prípade mal a založiť existenciu právneho vzťahu na inom právnom režime (nájom bytu).

14.5. Dovolací súd za vecne správny považuje aj záver odvolacieho súdu, keď sa nestotožnil s názorom odporkyne, že úhradami platieb za užívanie ubytovacej bunky došlo ku konkludentnému prejavu vôle smerujúcemu k uzavretiu zmluvy o nájme; sama takáto skutočnosť nemohla zmeniť obsah pôvodne uzavretej zmluvy o ubytovaní na zmluvu o nájme, ako sa mylne odporkyňa domnieva. Povinnosť odporkyne platiť úhrady za ubytovanie a služby s ním spojené totiž vyplývala priamo zo zmluvy o ubytovaní v spoločnej ubytovni a v prípade, že aj po jej zániku odporkyňa ubytovaciu bunku užívala a úhrady za jej užívanie neplatila, navrhovateľovi by vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže po skončení prechodného ubytovania by odporkyňa ubytovaciu bunku užívala bez právneho dôvodu.

15. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že odporkyňa v dovolaní nepodložene uplatnila dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Vzhľadom na to dovolanie odporkyne zamietol ako neopodstatnené (§ 448 CSP).

16. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.